

پاک کردن هوا

آغاز و انجام آلودگی هوا

تیم اسمیدلی

ترجمه میترا دانشور

www.ketab.ir

انتشار کتاب در نشست شماره ۳۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۶

شورای چاپ و نشر شهرداری تهران

به تصویب رسیده است.

اسمدلی، تیم	:	سرشناسه
Smedley, Tim (Journalist)	:	عنوان و نام پدیدآور
پاک کردن هوا: آغاز و انجام آلودگی هوا / تیم اسمیدلی؛ ترجمه میترا دانشور؛ ویراستار علمی رضا بیات؛ ویراستار محمد ملاعباسی.	:	مشخصات نشر
تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۴۰۰.	:	مشخصات ظاهری
۲۷۰ ص.	:	شابک
۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۲-۷۷-۰	:	وضعیت فهرست نویسی
۳۰۰۰۰۰ ریال	:	یادداشت
فیبا	:	عنوان دیگر
Clearing the air: the beginning and the end of air pollution, 2019.	:	موضوع
عنوان اصلی:	:	
آغاز و انجام آلودگی هوا.	:	
هوا -- آلودگی	:	
Air -- Pollution	:	
هوا -- آلودگی -- پیشگیری	:	
Air -- Pollution -- Prevention	:	
دانشور، میترا، ۱۳۶۹، مترجم	:	شناسه افزوده
بیات، رضا، ۱۳۵۸ آبان -، ویراستار	:	شناسه افزوده
شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران	:	شناسه افزوده
Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center	:	شناسه افزوده
TD ۸۸۳	:	رده بندی کنگره
۶۲۸/۵۳	:	رده بندی دیویی
۸۶۷۶۰۴۰	:	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	:	اطلاعات رکورد کتابشناسی

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

پاک کردن هوا آغاز و انجام آلودگی هوا

تألیف: تیم اسمیدلی
ترجمه: میترا دانشور
ویراستار علمی: رضا بیات
ویراستار ادبی: محمد ملاعباسی
صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو تهران
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۷۰۰۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۲-۷۷-۰
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
کدپستی: ۱۹۶۴۳۵۶۱۱ تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
info.rpc@tehran.ir rpc.tehran.ir

.....	سخن نخست	۷
.....	مقدمه	۹
.....	پیش گفتار	۱۱
.....	فصل اول: بزرگ‌ترین مه‌دود؟	۲۱
.....	فصل دوم: زندگی روی هوا است	۴۷
.....	فصل سوم: ذرات معلق	۶۷
.....	فصل چهارم: تا نباشد چیزکی مردم نگویند چیزها	۸۵
.....	فصل پنجم: هجوم برای گازوئیل	۱۰۱
.....	فصل ششم: تقلا برای نفس کشیدن	۱۲۹
.....	فصل هفتم: راه‌حلی برای بزرگ‌ترین مه‌دود؟	۱۴۵
.....	فصل هشتم: رؤیاهای برقی	۱۸۳
.....	فصل نهم: جنون جاده	۲۰۹
.....	فصل دهم: هوای پاک چقدر می‌ارزد؟	۲۳۵
.....	سخن آخر	۲۶۱

توسعه شهری اگر با درایت و همه‌جانبه‌نگری اجرا نشود، بر معضلات شهری خواهد افزود. آلودگی هوا که در بسیاری از نقاط دنیا، از عوارض جانبی توسعه غیربایدار شهری محسوب می‌شود، یکی از عوامل مهم تأثیرگذار و مهم‌ترین عامل خطر محیطی برای سلامت شهروندان و یک مانع بزرگ در مسیر پیشرفت شهری می‌باشد.

تا به امروز، راهکارهای علمی زیادی توسط سازمان‌های بین‌المللی و ملی و همچنین محققین برای بهبود کیفیت هوای آزاد کلان‌شهرهای آلوده دنیا، هم در مقیاس کوتاه مدت و هم در بلندمدت پیشنهاد شده است؛ اما این راهکارها، هر چند علمی و دقیق، بدون درک و همکاری متقابل تمامی سازمان‌های ذینفع و شهروندان، منجر به ارتقاء کیفیت هوای آزاد و به دنبال آن حفاظت از منابع انسانی نخواهد شد. شاهد این گفته، وضعیت کیفیت هوا در تهران است که با وجود روند نزولی غلظت آلودگی هوا در سنوات گذشته، شاخص اصلی کیفیت هوای شهری که میانگین سالیانه غلظت ذرات معلق ریز ($PM_{2.5}$) است، حدود ۶ برابر توصیه جدید سازمان جهانی بهداشت ($5 \mu g/m^3$) است و از پیامدهای آن، مرگ زودرس ۵ تا ۶ هزار شهروند تهرانی به واسطه‌ی مواجهه طولانی مدت با آلودگی هوا است (گزارش سالیانه شرکت کنترل کیفیت هوا و مطالعات دانشگاه علوم پزشکی تهران).

در خصوص آلودگی هوا و مسایل مرتبط، کتاب‌های مختلف علمی نگارش یا ترجمه شده است. کتاب حاضر اولین کتابی است که مؤلف آن بصورت برداشت تجربی از مواجهه با آلودگی هوا در نقاط مختلف دنیا نگاشته است. متن روان و تسلط مؤلف بر علم آلودگی هوا باعث شده است که کتاب جذابیت دوجندانی را برای خواننده ایجاد کند و سلسله مراتب بهم پیوسته داستانی کتاب از نکات حائز اهمیت آن است. کتاب حاضر طیف مختلفی از خوانندگان شامل علاقمندان و کنشگران اجتماعی، دانشجویان، متخصصین و افراد عادی را می‌تواند به خود جذب کند. تلاش جهت تبدیل آلودگی هوا به یک مسئله اجتماعی با اولویت بالا یکی از اهدافی است که در این کتاب دنبال می‌شود. خوانندگان همچنین می‌توانند

به تأثیرات سوء آلودگی هوا و راهکارهایی که می‌تواند در کشورهای مختلف به آن پرداخته شود آگاه شوند. در مجموع کتاب حاضر دانش مناسبی از علم آلودگی هوا را برای خواننده داشته و با توجه به شیوه نگارشی خود مخاطب را تا پایان کتاب همراه خود نگه می‌دارد. مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، در راستای رسالت دوستدار محیط‌زیستی خود، تلاش دارد با تمرکز بر جنبه‌های مختلف موضوع آلودگی هوای شهری، گامی در جهت شفاف‌سازی و کاهش اثرات آلودگی هوا و تبدیل تهران به کلانشهر الگوی جهان اسلام بردارد.

محمد منان ریسی

سرپرست مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران